

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji za rok budżetowy 2016 wraz z odpowiedzią Agencji

(2017/C 417/25)

WPROWADZENIE

1. Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (zwana dalej „Agencją”, inaczej „ENISA”) z siedzibą w Atenach i Heraklionie ⁽¹⁾ została ustanowiona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 460/2004 ⁽²⁾ z późniejszymi zmianami, które zostało następnie zastąpione rozporządzeniem (UE) nr 526/2013 ⁽³⁾. Głównym zadaniem Agencji jest wzmacnianie zdolności Unii do zapobiegania problemom dotyczącym bezpieczeństwa sieci i informacji oraz reagowania na nie w oparciu o działania krajowe i unijne.

2. W tabeli przedstawiono najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji ⁽⁴⁾.

Tabela

Najważniejsze dane liczbowe dotyczące Agencji

	2015	2016
Budżet (w mln euro)	10	11
Łączna liczba personelu na dzień 31 grudnia ⁽¹⁾	69	69

⁽¹⁾ Personel obejmuje urzędników, pracowników zatrudnionych na czas określony i pracowników kontraktowych oraz oddelegowanych ekspertów krajowych.

Źródło: Dane przekazane przez Agencję.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

3. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

OPINIA

4. Trybunał zbadał:

a) sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe ⁽⁵⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu ⁽⁶⁾ za rok budżetowy zakończony dnia 31 grudnia 2016 r.;

b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania;

zgodnie z wymogami art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁽¹⁾ Personel operacyjny Agencji został przeniesiony do Aten w marcu 2013 r.

⁽²⁾ Dz.U. L 77 z 13.3.2004, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 41.

⁽⁴⁾ Więcej informacji na temat kompetencji i działalności Agencji można znaleźć na jej stronie internetowej: www.enisa.europa.eu.

⁽⁵⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu, sprawozdania z finansowych wyników działalności, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁶⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje sprawozdanie, które przedstawia zbiorczo wszystkie operacje budżetowe, i informację dodatkową.

Wiarygodność rozliczeń*Opinia na temat wiarygodności rozliczeń*

5. W opinii Trybunału sprawozdanie Agencji za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Agencji na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego i z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji. Opierają się one na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

Legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń**Dochody***Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń*

6. W opinii Trybunału dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Płatności*Opinia na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń*

7. W opinii Trybunału płatności leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2016 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Zadania kierownictwa i osób odpowiedzialnych za zarządzanie

8. Na mocy art. 310–325 TFUE oraz regulaminu finansowego Agencji kierownictwo odpowiada za sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego zgodnie z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Do zadań kierownictwa należy także zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem. Kierownictwo odpowiada również za dopilnowanie, by ujęte w sprawozdaniu finansowym działania, transakcje finansowe i informacje były zgodne z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi. Kierownictwo Agencji ponosi ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw sprawozdania.

9. Przy sporządzaniu sprawozdania kierownictwo odpowiada za ocenę zdolności Agencji do kontynuacji działalności, za ujawnienie, w stosownych przypadkach, problematycznych kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za prowadzenie rachunkowości przy założeniu kontynuacji działalności.

10. Do zadań osób odpowiedzialnych za zarządzanie należy nadzór nad sprawozdawczością finansową Agencji.

Zadania Trybunału dotyczące kontroli sprawozdania i transakcji leżących u jego podstaw

11. Celem Trybunału jest uzyskanie wystarczającej pewności, że sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe, a także przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie bądź innym organom udzielającym absolutorium, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw. Wystarczająca pewność oznacza wysoki poziom pewności, lecz nie stanowi gwarancji, że kontrola zawsze wykaże istotne zniekształcenia lub niezgodności, jeżeli takie istnieją. Mogą one być spowodowane nadużyciem lub błędem i są uważane za istotne, jeżeli można zasadnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie wpłyną one na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie takiego sprawozdania.

12. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Wybór tych procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnych zniekształceń sprawozdania rocznego lub istotnej niezgodności transakcji leżących u jego podstaw z wymogami przepisów prawa Unii Europejskiej. W celu opracowania procedur kontroli stosownych do okoliczności (lecz nie na potrzeby sformułowania opinii na temat skuteczności systemu kontroli wewnętrznej) Trybunał, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej wykorzystywany do sporządzania i rzetelnej prezentacji sprawozdania oraz do zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u jego podstaw. Kontrola obejmuje również ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności szacunków księgowych dokonanych przez kierownictwo, a także ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania.

13. Jeżeli chodzi o dochody, Trybunał weryfikuje dotacje otrzymane od Komisji Europejskiej i ocenia stosowane przez Agencję procedury poboru opłat i innych dochodów.

14. Jeżeli chodzi o wydatki, Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostaną poniesione, zaksięgowane i zatwierdzone. Badanie to obejmuje wszystkie kategorie płatności z wyjątkiem zaliczek w chwili ich wypłaty. Zaliczki bada się po przedstawieniu przez odbiorcę środków uzasadnienia ich właściwego wykorzystania oraz po przyjęciu tego uzasadnienia przez Agencję na drodze rozliczenia danej zaliczki, w tym samym roku lub w latach kolejnych.

15. Sporządzając niniejsze sprawozdanie zawierające poświadczenie wiarygodności, Trybunał uwzględnił wyniki badania sprawozdania finansowego Agencji przeprowadzonego przez niezależnego audytora zewnętrznego zgodnie z przepisami art. 208 ust. 4 rozporządzenia finansowego UE ⁽⁷⁾.

16. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA BUDŻETEM

17. W tytule II (wydatki administracyjne) stwierdzono wysoki poziom przeniesień środków. Wyniosły one 0,3 mln euro, co stanowi 25 % środków, na które zaciągnięto zobowiązania w tym tytule (w 2015 r. było to 0,15 mln euro, czyli 22 %). Wysoki poziom przeniesień wynikał głównie z przesunięć środków z tytułu I (wydatki na personel) i z tytułu III (wydatki operacyjne) i był związany przede wszystkim z inwestycjami informatycznymi i nabyciem samochodu służbowego pod koniec roku.

UWAGI DOTYCZĄCE NALEŻYTEGO ZARZĄDZANIA FINANSAMI I WYNIKÓW

18. Zgodnie z wymogami regulaminu finansowego Agencji sporządzono zewnętrzne oceny funkcjonowania Agencji za 2014 i 2015 r., a odpowiednie sprawozdania końcowe – w październiku 2015 r. i maju 2016 r. W ocenie za 2014 r. stwierdzono, że główna działalność operacyjna prowadzona w ramach programu prac na 2014 r. jest wyraźnie związana z zakresem uprawnień Agencji, a skuteczność Agencji oceniono jako dobrą. Wskazano jednak na potrzebę ulepszeń w odniesieniu do podziału działalności Agencji pomiędzy Heraklion a Ateny, powodującego, że procedury pracy w Agencji są skomplikowane oraz brakuje komunikacji i współpracy. W ocenie za 2015 r. stwierdzono, że praca Agencji i jej produkty odpowiadają na potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa sieci i informacji na terenie całej UE i w państwach członkowskich oraz że Agencja efektywnie spełnia oczekiwania swoich partnerów. W sprawozdaniu podkreślono jednak, że konieczne jest usprawnienie komunikacji pomiędzy Agencją a jej partnerami, zdaniem których zakres uprawnień Agencji i jej zasięg są zbyt ograniczone. W odpowiedzi Agencja wdraża właśnie plan działania uzgodniony z jej zarządem.

19. W 2016 r. Agencja przeniosła ośmiu pracowników do Aten, zmniejszając liczbę personelu zatrudnionego w Heraklionie do 14 osób. W sprawozdaniu Trybunału za 2013 r. podkreślono, że umieszczenie całego personelu w jednej lokalizacji przyniosłoby prawdopodobnie dalsze ograniczenie kosztów.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI

20. Przegląd działań naprawczych podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w roku poprzednim przedstawiono w załączniku.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Baudilio TOMÉ MUGURUZA, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 19 września 2017 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Klaus-Heiner LEHNE

Prezes

ZAŁĄCZNIK

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
2015	W tytule II (wydatki administracyjne) stwierdzono wysoki poziom przeniesień. Wyniosły one 0,15 mln euro, co stanowi 22 % środków, na które zaciągnięto zobowiązania w tym tytule (w 2014 r. było to 0,6 mln euro, czyli 49 %). Przeniesienia te dotyczą głównie inwestycji w infrastrukturę informatyczną, która została zamówiona zgodnie z planem pod koniec roku.	nie dotyczy
2015	Agencja planuje przenieść personel operacyjny z Heraklionu do Aten w 2016 r., natomiast zgodnie z jej rozporządzeniem ustanawiającym personel administracyjny Agencji powinien pozostać w Heraklionie.	w trakcie realizacji

ODPOWIEDŹ AGENCJI

17. ENISA zidentyfikowała plan zainteresowanych stron i zdefiniowała priorytety. W tym samym czasie ENISA jest w trakcie wdrażania oprogramowania zarządzania relacjami zainteresowanych podmiotów (Stakeholders Relationship Management (SRM)), które ma za zadanie wspierać dostosowanie potrzeb i oczekiwań zainteresowanych podmiotów w celu osiągnięcia skutecznej strategii komunikacyjnej.

Przeniesienie jest zatem uzasadnione i związane z nabyciem oprogramowania SRM, co zostało sfinalizowane w grudniu 2016 r., oraz z kupnem samochodu firmowego.

18. W celu zwiększenia wydajności Agencja poprawiła infrastrukturę do prowadzenia wideokonferencji i korzysta z „bezpapierowego” oprogramowania, które pozwala Agencji zajmować się codziennymi obowiązkami w bardziej wydajny sposób (jest to całkowicie bezpapierowe oprogramowanie do elektronicznego przepływu procesów). Zastosowanie obu tych środków przyczyniło się do poprawy komunikacji w Agencji.

Jeśli chodzi o ENISA i jej stosunki zewnętrzne to Agencja przedyskutowała z organami państwa przyjmującego możliwość przeniesienia całego personelu do swojego biura w Atenach.

Ponadto zarząd Agencji z kierownictwem zastanawiają się nad przyszłością Agencji, najlepszym sposobem na dotarcie Agencji do zainteresowanych stron oraz sposobami zwiększenia zasięgu Agencji, biorąc pod uwagę dostępne zasoby ludzkie i finansowe. Zespół ds. komunikacji został włączony do nowego działu o nazwie Relacje z Zainteresowanymi Stronami i Administracja, którego celem jest zwiększenie wydajności wewnętrznej i zewnętrznej. Plany strategiczne i operacyjne są poddawane ciągłej ocenie w celu dostarczenia UE najlepszych informacji na temat bezpieczeństwa cybernetycznego i podniesienia świadomości do wymaganego poziomu. Jak już wyjaśniono w pkt 17 ENISA zainwestowała w narzędzie SRM.

19. Siedmiu członków zespołu w 2016 r. i dwóch w 2017 r. złożyło wnioski o przeniesienie do biura w Atenach ze względu na ograniczone możliwości lokalizacji Heraklionu. Przewiduje się, że całkowita liczba pracowników w biurze w Heraklionie w 2017 r. wyniesie 8 osób.
